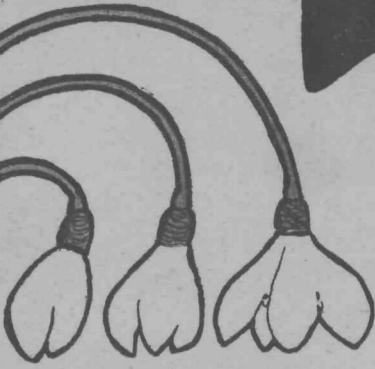

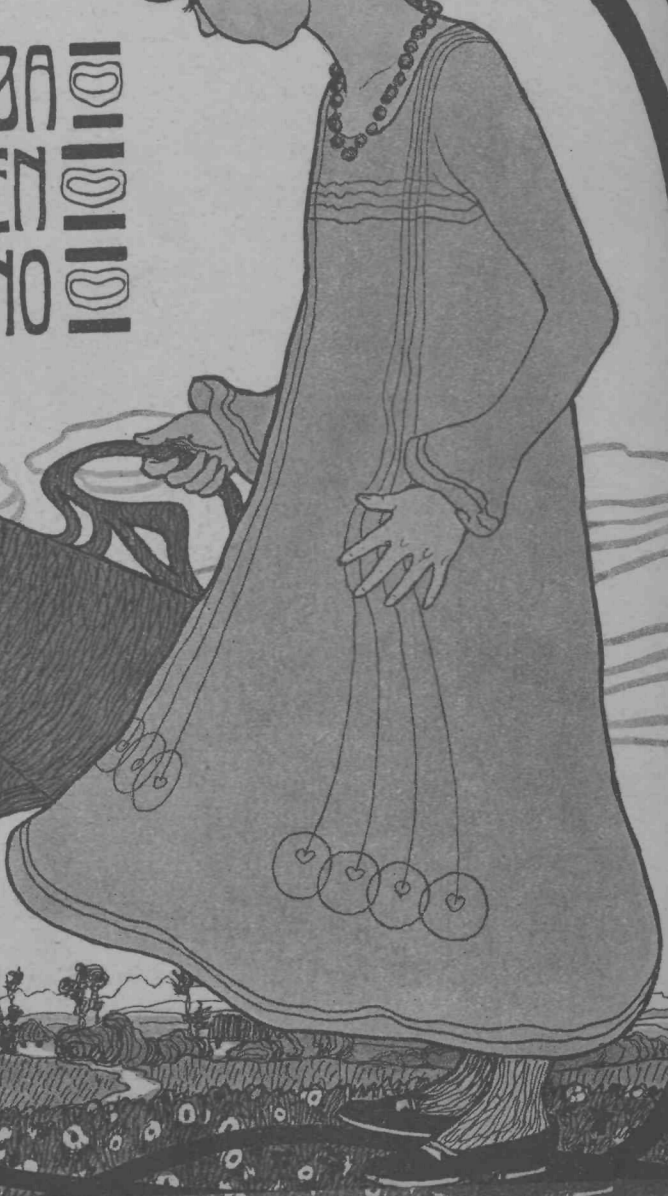
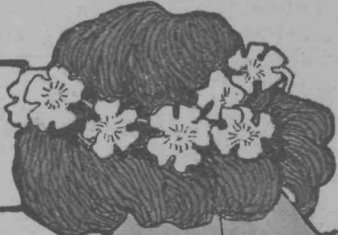
ZVONČEK

Štev.
1.

Leto
VI.

LIST S PODOBA
MI ZA SLOVEN
SKO MLADINO

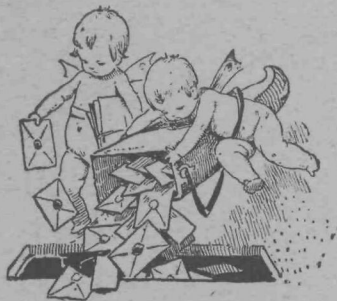

VSEBINA:

1. Badnjak. <i>Fran Žgur</i> . Romanca	1
2. Siroti. <i>Andrej Rapè</i> . Povest s podobo	2
3. Ah, to je šlo! . . . <i>Ivo Trošt</i> . Povest s podobo	6
4. Mladi šolarček. <i>S. E. Pesem</i>	8
5. Mladi voznik. <i>Furaj Pangrac</i> . Povest	9
6. Mir ljudem na zemlji! Podoba v barvotisku	12
7. Mirini prijatelji. <i>F. G. Hrastničan</i> . Povest	15
8. Božja žabica. <i>Ivo Blažič</i> . Basen	17
9. Solza in smeh. <i>E. Gangl</i> . Pesem	18
10. Morje in barčica. <i>E. Gangl</i> . Pesem	18
11. Žarek in mrak. <i>E. Gangl</i> . Pesem	18
12. Potoček in luna. <i>E. Gangl</i> . Pesem	18
13. Uho in roka. <i>E. Gangl</i> . Bajka	19
14. Pes in mačka. <i>Ivo Blažič</i> . Basen	20
15. V novoletni noči. <i>E. Gangl</i> . Pesem s podobo	21
16. Pouk in zabava. Ob Novem letu. <i>Fr. Rojec</i> . — Nesrečnež je nesrečen vedno in povsod. — Za kratek čas. — Makov čaj — strup za otroke. — Dežnik. — Otroška modrost. Živali, ki ne spe. — Kako ustavimo kri. — Dober odgovor	22
17. V šesto leto	24

Listnica.

F. E. v V.: Kakor vidite, smo uporabili. Nekoliko drugače sicer, pa je tudi dobro. — Kar smo prejeli dobrega blaga, uporabimo vse polagoma.

Cenjene naročnike, ki nam še niso poslali zastale naročnine, prosimo, da se nas spomnijo čim prej.

I. števil. „Zvončka“ smo poslali na ogled vsem onim šolskim vodstvom, ki še niso naročena. **Kdor se ne misli naročiti, naj nam vrne list.**

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 5 K, pol leta 2 K 50 h, četrť leta 1 K 25 h.

Izdajatelj, upravnik in odgovoren urednik: **Luka Jelenc**, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7.

Rokopise je pošiljati na naslov: **Engelbert Gangl** v Idriji.

△ ZVONČEK △

KAZALO.

LIST S PODOBAMI △ △ △ △ △
ZA SLOVENSKO MLADINO

LETO VI.

UREDIL:

ENGELBERT GANGL

1905

V LJUBLJANI

LAST IN ZALOŽBA „ZAVEZE AVSTR. JUGOSLOVANSKIM
UČITELJSKIM DRUŠTEV“

NATISNILA „NARODNA TISKARNA“

Vse pravice do spisov, priobčenih v „Zvončku“, se pridržujejo.

VII B 35 9864

KAZALO.

Pesmi.

	Stran
Badnjak. <i>Fr. Žgur</i>	1
Mladi šolarček. <i>S. E.</i>	8
Solza in smeh. <i>E. Gangl</i>	18
Morje in barčica. <i>E. Gangl</i>	18
Žarek in mrak. <i>E. Gangl</i>	18
Potoček in luna. <i>E. Gangl</i>	18
V novoletni noči. <i>E. Gangl</i>	21
Dedova povest. <i>Borisov</i>	25
Ptički pozimi. <i>A. Medved</i>	41
Zapihaj, južec! . . . <i>Sokolov</i>	45
Slovo. <i>Borisov</i>	49
Pesem o junaku. <i>Fr. Žgur</i>	50
Zima. <i>Borisov</i>	50
Bukev kima . . . <i>Sokolov</i>	50
Pogum. <i>B. Brankovič</i>	64
Pomladni dih. <i>Sokolov</i>	66
Prijatelja. <i>E. Gangl</i>	67
Pepelka. <i>Fr. Žgur</i>	73
Otrokova jutranja pesem. <i>A. Medved</i>	74
Otrokova večerna pesem. <i>A. Medved</i>	74
Erna si želi solnčka. <i>E. Gangl</i>	80
Zdravo, pomlad! <i>Fr. Žgur</i>	88
Na Japonce! <i>E. Gangl</i>	89
Pomladni dan. <i>Borisov</i>	97
Na njivi. <i>Borisov</i>	97
Rija, raja . . . <i>Borisov</i>	97
Na našem vrtu. <i>Borisov</i>	97
Starčkova pesem. <i>Borisov</i>	97
Naš dedek. <i>B. Brankovič</i>	97
Božji oblak. <i>C. Slavin</i>	121
Vrnitev pomladi. <i>B. Brankovič</i>	124
Po ravnici lovec hodi. <i>Petruška</i>	128
Naš petelinček. <i>C. Slavin</i>	145
Razbiti vrč. <i>E. Gangl</i>	152
Večerno nebo. <i>Sorin</i>	165
Ptičica, zapoj mi . . . <i>Žirov</i>	165
V domovino! <i>Borisov</i>	169
Božji volek. <i>C. Slavin</i>	174
Vesela vožnja. <i>E. Gangl</i>	175
Na paši. <i>E. Gangl</i>	187
Prešernu. <i>E. Gangl</i>	193

	Stran
Legenda o Dobroti. <i>E. Gangl</i>	217
V slovo! <i>E. Gangl</i>	220
Poslednje slovo. <i>Fr. Žgur</i>	233
Deklica na klopci. <i>E. Gangl</i>	234
Spomin. <i>Borisov</i>	238
V zlatem jutru. <i>B. Brankovič</i>	238
Diha sapica večerna. <i>Borisov</i>	238
Dobroradi. <i>Borisov</i>	241
Sanje. <i>Fr. Žgur</i>	259
Detetu. <i>Fr. Žgur</i>	259
Gospodek. <i>E. Gangl</i>	260
Božično drevo. <i>Andrej Rapè</i>	265
Pred sodbo. <i>Fr. Žgur</i>	272
Zjutraj. <i>E. Gangl</i>	276
Zvečer. <i>E. Gangl</i>	277
Povratek. <i>E. Gangl</i>	286

Pripovedni spisi.

Siroti. <i>A. Rapè</i>	2
Ah, to je šlo!... <i>Ž. Trošt</i>	6
Mladi voznik. <i>Ž. Pangrac</i>	9
Mirini prijatelji. <i>F. G. Hrastničan</i>	15
Božja žabica. <i>Ž. Blažič</i>	17
Uho in roka. <i>E. Gangl</i>	19
Pes in mačka. <i>Ž. Blažič</i>	20
V skobec ga ujemi! <i>Ž. Pangrac</i>	26
V zimskem jutru. <i>A. Rapè</i>	30
Vaški norček. <i>Ž. Blažič</i>	37
Prijateljev Silvester. <i>E. Gangl</i>	42
Miška, na zobek! <i>V. S.</i>	45
Hrvatari. <i>Kompoljski</i>	51
Zaprta! <i>A. Rapè</i>	53
Po delu plačilo. <i>Ž. Trošt</i>	56
Kako smo pokopavali pusta. <i>F. G. Hrastničan</i>	63
Plemenit zgled. <i>M. Levstik</i>	65
Osel-kralj. <i>Ž. Trošt</i>	66
Kurenti. <i>F. Palnak</i>	68
Koš jabolka. <i>E. Gangl</i>	70
Junak Milko. <i>Ž. Trošt</i>	75
Prva laž. <i>M. Levstik</i>	77
Pomladni sel. <i>A. Rapè</i>	86
Šimen Ptičar. <i>Borisov</i>	90
Iz šolskih zvezkov:	
Koklja in piščice. <i>A. Škraba</i>	93
Izlet na Mrzlico. <i>Učenci v Žalcu</i>	176
Zvon. <i>Ž. Ferankova</i>	258
Cvetice. <i>A. Kosova</i>	258
Cerkev. <i>M. Kregarjeva</i>	258
Pozimi se je kopal. <i>Kompoljski</i>	99
Sam. <i>A. Rapè</i>	101
Zdaj sem tiho! <i>V. S.</i>	107
Sivi lasje. <i>E. Gangl</i>	110

	Stran
Budnica. <i>Ź. Trošt</i>	112
Zeleni Jurij. <i>F. G. Hrastničan</i>	115
Kako je zrasla srajčka na polju. <i>Bogomila</i>	118
Naša ovčka. <i>Borisov</i>	122
Za žogo — po nosku. <i>E. Gangl</i>	125
Na divjega petelina. <i>A. Rapè</i>	137
Iz ruskih knjig. <i>Fr. Voglár</i>	140
Sirota	140
Bogastvo	140
Boječnost	141
Veverica in volk	141
Medved in poleno	186
Za kruhom. <i>Fr. Voglár</i>	146
Žigatov Primož. <i>Ź. Trošt</i>	149
Zaklad. <i>A. Rapè</i>	157
Prvi izprehod. <i>E. Gangl</i>	163
Nemec. <i>A. Rapè</i>	170
Micika—Mica. <i>Fr. Rojec</i>	179
Kraljevič Milinda. <i>Kompoljski</i>	188
Dva osla. <i>Sorin</i>	189
Prešiček. <i>F. G. Hrastničan</i>	194
Med šibami. <i>Ź. Trošt</i>	197
Vražar Jošt. <i>A. Rapè</i>	201
Križi in težave iz mojih dijaških let. <i>Fr. Rojec</i>	209
Ali že odhajate? <i>A. Rapè</i>	218
Zvesti pes. <i>Ź. Pangrac</i>	220
Jamica v licu. <i>E. Gangl</i>	224
Dobrota in Hvaležnost. <i>Borisov</i>	224
Uvela rožica. <i>Borisov</i>	235
Videl je angelca . . . . . <i>Ź. Pangrac</i>	242
Prijatelj Muha. <i>A. Rapè</i>	246
„A jaz je nimam več . . .“ <i>F. G. Hrastničan</i>	251
Zajček in zelje. <i>E. Gangl</i>	255
Dvanajsti. <i>A. Rapè</i>	266
Boštkov Tine. <i>Źuraj Pangrac</i>	273

Gledališki igri.

Prvi poljub. <i>F. G. Hrastničan</i>	134
Prijatelj mladine. <i>F. G. Hrastničan</i>	227

Poučni spisi.

Brzjav ali telegraf. <i>Ź. Reisner</i>	33
Ljubimo domovino! <i>L. Ogorek</i>	44
Kako sem potoval v Rusijo. <i>F. L. Tuma</i>	56, 81, 105, 129, 153, 177, 225, 249
Vladika Josip Juraj Strossmayer. <i>L. Ogorek</i>	107
Kako ljubim svoj rojstni kraj. <i>Fr. Rojec</i>	127
Jesenska slika. <i>Fr. Rojec</i>	254
Razstava učil v Ljubljani. <i>L. Ogorek</i>	256
Trobarvni tisk. <i>Kramarjev</i>	269

Pouk in zabava.

	Stran
Ob Novem letu. <i>Fr. Rojec</i>	22
Nesrečnež je nesrečen vedno in povsod	23
Za kratek čas	23, 71, 287
Makov čaj — strup za otroke	23
Dežnik	23
Otroška modrost	23
Živali, ki ne spe	23
Kako ustavimo kri	23
Dober odgovor	23
V šesto leto	24
Mladi risar. <i>A. Sič</i>	46, 94, 142, 190
Največji vrt	47
Avstralija	47
Sneg v Londonu	47
Korist vetrov	47
Velikanski sod	47
Najstarejša ura	47
Besedna naloga	48, 192
Rešitve	48, 72, 96, 120, 144, 168, 192, 216, 240, 264, 287
Zastavica v podobah	71, 119, 166, 214, 262
Snaga pri Japoncih	71
Živali in godba	71
Draga krava	72
Obleka iz papirja	72
Magnet — rešitelj življenja	72
Novo leto na Kitajskem	72
Demant	96
Kako dobimo dež	143
Prava barva zlata	143
Dolgo krajevno ime	143
Žalostna beseda	143
Japonski obed	143
127 raznih jezikov	143
Pametnice. <i>A. K. Sežun</i>	143
Japonska mačka	143
Volk in pes. <i>I. Trošt</i>	144
Zemljepisna naloga	144
Koliko igel porabijo ljudje na dan	166
Mesto krojačev	166
Stara učenka	168
Število mravelj v mravljišču	168
Krava in vol. <i>I. Trošt</i>	168
Kako preizkusimo pitno vodo	168
Obleganje	191
Kako uganeš število, ki si ga misli tovariš? <i>Ž. R.</i>	191
Slava Prešernu!	214
Cesarjeva petinsedemdesetletnica	215
Hitrost dela	215
Kako visoko letajo ptiči?	215
O dopisnicah	215
Zapiranje oči	215
Največji hleb kruha	216

	Stran
Koliko peres ima kokoš?	216
Pisenske znamke	216
Prve papirnice	216
Besedna uganka. <i>Fr. Rojec</i>	239
Poprova rastlina	239
Koliko stane bitka	239
Bogastvo v Avstraliji	240
Koliko knjig tiskajo na svetu	240
Brzjavke	240
Konjske podkve	240
Krastača	240
Sova	240
Ženski klobuki	240
Izdelovanje užigalic	240
Jeza in prepir	240
Morska trava	240
Kitajski nebopis	240
Draga knjiga	240
Rudniki in delavci	240
Kako dolgo žive živali	263
Biseri cesarice Elizabete	263
Koliko bi veljal vozni listek	263
Z volki je tulil. <i>Ivo</i>	263
Zamorci v Združenih državah	263
Naše podnebje se izpreminja	263
Obama se je preobrnilo. <i>Ivo</i>	263
Rastlina, ki najhitreje raste	264
Največja cvetica na svetu	264
Ogromna goba	264
Kje pade največ dežja	264
Največ njiv	264
Zdravljenje ozeblin	264
Vrednost dragega kamenja	264
Pes — rešitelj	264
Kako se izpreminja število prebivalcev	287
Velikost cerkvá	287
Najmrzlejši kraj v Evropi	287
Moč žuželk	287
Ob sklepu šestega letnika	288

Glasba.

Zimska pesem. <i>A. Kosi</i>	47
Mladi ljudje. <i>E. Adamič</i>	95
Zima beži. <i>A. Kosi</i>	120
Koklja. <i>F. S. Gomiški</i>	167
Anda. <i>Ž. Kiferle</i>	215
V slovo. <i>Ž. Kiferle</i>	262

Podobe.

Siroti	4
Ah, to je šlo!	7
Mir ljudem na zemlji!	12, 13

VI

	Stran
Vnovoletni noči	21
V zimskem jutru	31
Brzjav	34, 35
Veselje povodnega moža	36
Prijateljev Silvester	42
Zaprta!	54
Strah pred smrtjo	62
Prijatelja	67
Erna	80
Gospod in njegovi učenci	84, 85
Boris	89
SmeH in jok	93
Sam	103
J. J. Strossmayer	108, 109
Za mehurčkom	111
Budnica	113
Ljubica in Zdravka	126
Kako dobimo dež	132
Divji petelin	138
Žigatov Primož	150
Razbiti vrč	152
Odločilen lučaj	156
Prvi izprehod	164
Vesela vožnja	175
Obleganje	180
Na paši	187
Hiša v Kranju, kjer je Prešeren umrl	195
Med šibami	199
Prešeren	203
Prešernova rojstna hiša	207
Prešernov nagrobni spomenik	211
Prešernov spomenik v Ljubljani	213
Zvesti pes	221
Zadovoljni zamorček	223
Vsak začetek je težak	229
Deklica na klopci	234
Prijateljev Muha	247
Žalujoči Rudolf	252
Razstava učil v Ljubljani	256, 257
Gspodek	260
Stroga učiteljica	261
Pelargonija	270, 271
Maričica	276, 277
Božično drevesce	282
Povratek	286

Štev. 1.

V Ljubljani, 1. prosinca 1905.

Leto VI.

Badnjak.

(Belokranjska.)

Sveti večer, sveti badnjak,
čas, ko se godijo čudesa —
šepeče z drevesi jih zrak,
govore jih z zemljo nebesa . . .

Tja v sveto mesto Betlehem
misli romajo svete:
Marija z Jožefom Luč ljudem —
povila je v jaslice Dete.

Iz teme ustvaril Kristus je dan,
šum zmage šumi nad gorami.
Glas orgel mu v slavo poje ubran
pri polnočnici v božjem hrami . . .

Vse v cerkev hiti — le Jure, ta ajd,
priprl je duri v vežo,
črez ramena torbo in puško — pa hajd! —
na badnjak za zajci na prežo!

Sede na štor . . . Mraz reže mu v nos,
a život mu drgeče vročine,
iskri se veliki in mali voz,
na nebu kolo Katarine.

Bome, puško risano Jure drži. —
a tam pred njim — kaj pleše?
Oči krvave, koščene pesti —
na Klek tako jašejo veše.

Sveti večer, sveti badnjak,
čas, ko se godijo čudesa . . .
Kristjan k polnočnici hodi vsak,
s človekom govorijo nebesa . . .

A z Juretom ne! Le škrat zlobiv
kot Kurent se spačen mu smeje,
s koraki velikimi gre sredi njiv,
nad Juretom plane vrh veje . . .

A Jure junak je, in puško na strel
k licu prisloni zdajci . . .
Glej, zajec . . . še tri je zadaj naštel . . .
Kaj tri? — Nešteti tam skačejo zajci!

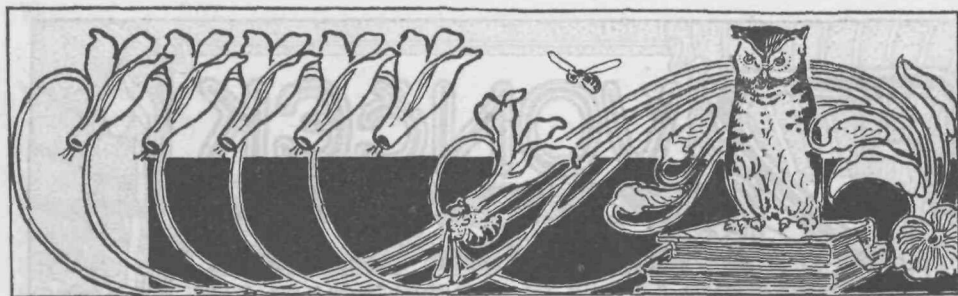
Bogu se izroči . . . Hajd, puško preč,
ubriše domov jo črez polje. —
Aj, zlomka, zajec vrhu pleč
skoz suknjo do kože ga kolje.

Vse vprek kriči: Hajd, hajd! —
in v plesu vrti kolobarje:
Kristjan ti nisi, ti si ajd,
hajd, Jure, na svete Višarje!

Gržunov Mate mu reče: Prav,
prav, Jure, se ti je godilo,
še enkrat tako, in spak za rokav
povleče te s seboj na kosilo!

Fran Žgur.

Siroti.

Spisal *Andrej Rapè.*

I.

Pojdita mi že spoti! Saj pravim, ti otroci! Večna nadlega so. Človek nima nikdar praznih ušes! Ven se mi poberita, sicer! . . .“ In zavzdignila je osorna teta roko ter namerila na Silvo. Tončka jo je pogledala proseče. Oko ji je bilo solzno. „Ljuba tetka,“ je rekla, „pustite naju k mamici! Ah, k nji bi šla tako rada! . . .“

Blažičevka je bila vdova. Mož ji je umrl pred letom. Živela je skromno, a srečno s svojima nedoraslima hčerkama v stari napol podrti bajti. Delala je, kar so ji dopuščale slabotne moči. Perica je bila. Po vse dneve in noči je prala in likala, likala in prala. Ob tem delu pa se je bila jako prehladila. Moči so ji pojemale.

„O, večni Bog,“ je često vzdihovala. „Ne pošlji mi boleznj; kaj bi bilo z mojima otrokoma?“

Nekega dne pa je vendar morala v posteljo. Tako je bila oslabela, da ji ni bilo tudi ob največjem samozatajevanju več mogoče iti na delo.

Otroke, lastne otroke gledati lačne in ne imeti skorjice kruha, da bi jim potolažil glad — ah, to je hudo. Najhujša je ta bol v življenju matere ali očeta. In tudi za Blažičevko so prišli taki obupni, grozni dnevi.

„Silva, stopi tja dol v vas in povej teti, da jo prosim, naj pride k meni!“

„Oh, mama, teta je tako huda!“ je vzdihnila hčerka. In zajokala je Tončka: „Tete ne maram . . .“

„Tončka, tam vzemi stolček pa sedi sem k moji postelji, in počakava, da pride Silva s teto, ki nam kaj skuha.“

Kašelj je posilil Blažičevko. V srcu pa ji je bilo tako neznansko hudo. Uprla je ljubo svoje oko v Tončko. „Smrt“ — je potihem zamrmrala mati. „In kaj bo z otrokoma? Jaz umrem. Preneso me tja k sv. Urhu. Kako prijeten bo počitek!“ Nekaj blaženega ji je leglo na obraz. „Počiti, da, počiti! . . . A otroka!“ — In srce ji je hotelo počiti v bolesti.

Silva je prišla s teto. In ostala je teta pri Blažičevki in gospodinjala, karala in tepla otroka, ki sta se jo neizrečeno bala.

Prišlo je naposled, kakor je pač moralo priti. Blažičevki se je bližala zadnja ura. Svoja otroka je priporočila sestri. „Oh, bodi jima ti mati,“ ji je dejala večkrat. „Imej ju rada. Dobra otroka sta. Tebi ju izročam, od tebe ju bom terjala nekoč. Izpolnuj mojo oporoko!“

In nekaj dni pred Božičem so zazvonili zvonovi v farni cerkvi sv. Urha. Blažičevka je umrla. Silva in Tončka sta bili siroti brez matere, brez očeta. Pričelo se jima je povse drugo življenje. Psovanje, palica, porivanje iz kota v kot, kričanje — tako je bilo sedaj njiju življenje.

„Mamica, oče, kje sta?“ je jokala Tončka. „Vzemita naju k sebi!“ je zdihovala Silva.

II.

Božič — to je vesel čas! Vsi ljudje se ga radujejo, vsi ga komaj čakajo. Ali našima znankama ni bil Božič vesel. Ni bilo več matere, ki ju je toliko ljubila, ki sta jo imeli tako radi.

Tiho sta sedela otroka pri peči, a teta jima še nocojšnji večer, ko oznanjajo angeli mir vsem stvarjem, ni prizanašala s psovkami. Iz vasi je prihajalo veselo vriskanje radostnih in srečnih otrok. Pri Blažičevih je bilo pusto, temno, prazno. Medla luč je brlela v sobi. Star lonec, ki je ostal zunaj pred pečjo pod ognjiščem, ni bil napolnjen kakor vsako leto z žerjavico. Mamičinega glasu, ki je otrokoma tako blažil srce, ki je tako veličastno, skrivnostno odmeval po prostorih ljube hišice vsak božični večer v iskreni molitvi — tega ni bilo več. Rezek glas tetin, ki je jezno hodila iz kota v kot in pospravljala po hiši, je odmeval po praznih prostorih, praznih, saj ni bilo več oživljajoče mamice v hiši.

„Teta, mama je nama pripovedovala vsako leto o ljubem Jezuščku,“ se oglesi boječe Silva. „Povejte nama, ljuba tetka, še vi kaj lepega, lepo prosiva!“

„Prav čas imam sedaj!“ odurno zavrne teta ljubko prošnjo.

Utihnili sta otroka ter se stisnili v kot. Nežni dušici pa sta jima pohiteli proti nebu, gor k zvezdam, k mamic, ki gotovo tudi danes pripoveduje v nebesih o Jezuščku ter gleda dol na siroti.

Molče je sedla teta na posteljo.

„Ali tudi jaslic ne napravimo letos?“ vpraša tiho Tončka večjo sestrico.

„Ne vem! Le tiho bodi, sicer bo teta huda,“ tolaži Silva sestro.

Na postelji je teta zadremala, omahnila nazaj in trdno zaspala.

„Silva, ali bi se nama v gozdu Jezušček resnično prikazal, če bi ga šli iskat?“ prične zopet Tončka.

„Seveda! Prav gotovo! Umrla mamica je pravila tako, pa bi ne bilo res?!“

„To mora biti lep!“ šepne Tončka. „Tako rada bi ga videla! Prosila bi ga tudi, da pošlje ljubo mamico nazaj k nama.“

„In morebiti bi jo poslal,“ de Silva. „Jezušček je še posebno usmiljen na božični večer. Mamica je pravila, da izpolni na ta večer vsako željo. Celo drevje si sme kaj želeti, in vse se mu izpolni.“

„Kaj, drevje si tudi kaj želi?!“

„Vidiš jo! Ali se več ne spominjaš, kako je pravila mamica o tisti jelki, ki je samevala sredi velikega gozda in jokala po sestricah? In priple-

sala je po zraku mehka snežinka ter jo tolažila. Zahrepenela je jelka, da bi bila rada božično drevesce, ki bi delala veselje otrokom in gledala njih

cvetoče, vesele obraze. In prišel je gozdar, iskal in izbiral ter izbral ravno njo za božično drevesce. Jezušček mu je vdihnil to misel.“

„Pojdiva ga iskat, Silva!“ — In odšla sta otroka v jasno božično noč.

III.

Nemirni srčeci sta se deklicama upokojili pod jasnim božičnim nebom. Vsa priroda, veličastna v tihi svoji krasoti, vse obnebje tako neskončno lepo, vsi veliki svetovi na njem — vse je pelo, ah, pelo lepe božične pesmi, kakršne je pela mamica vsako leto. In v lepih otroških sanjah je stopal angel božji dol k njima. Mati ga je bila poslala doli z nebes, da pozdravi in potolaži siroti. Pa jih je vedel dalje, dalje Jezuščku naproti, ki sta ga iskali, dalje pod jasno nebo, pa jih je privedel tudi nazaj do domače hiše. Mraz jima je bilo, saj sta bili lahko opravljeni. Pred kočo sta obstali, in izginilo je iz duš ono blaženstvo. Medlo so padali skozi okno žarki brleče luči na deklici. Silva je sedla v zatišje k hišni steni, objela Tončko, in pogovarjali sta se o mami in Jezuščku . . .

V koči je spala teta. Objele so jo zlate sanje. Jasna kot ta lepa božična noč se je razprostrla pred njo njena mladost. Lepa je bila, neskončno sladka. In čula je v sanjah znano pesem iz otroških dni. Sama jo je zopet pela kot takrat . . . Kmalu pa se je razlila noč nad njenimi zlatimi sanjami. Zašepetal ji je glas: „Glej! Tvoje srce je trdo in mrzlo. Prav v sredini tega srca spi pa le še nekaj, kar je živelo v njem nekoč v tvoji mladosti. Morda se še oživi kdaj! Morda se še kdaj vrne vanje tista sladka mehkoča, tista hčerka nebeška, ki ji pravite zemljani — ljubezen. Morda! Izgubljena še nisi.“ Odrpelo se je okno, in dvoje neskončno žalostnih oči umrle sestre je gledalo v prazno kočo ter iskalo ljubljeno otroka. Videla je teta, kako je zavzdignila umrla sestra desnico. Čula je njen glas, njeno tožbo: „Ali tako izpolnuješ mojo oporoko?!“

V linah se je oglasil zvon. Teta se je zbudila. In kako se je zbudila? Vsa prenovljena je bila. Srce jo je z neznano silo vleklo k sirotama. S postelje vstane. Otrok ni. Skoči k odprtini v zidu ter gleda v jasno noč. Tam zunaj pod oknom, kamor je svetila medla luč, sta bila otroka, vtopljena v čarobno noč, napajajoča se z jasnimi spomini.

„Ubožiči!“ je šepnila teta. „Precej, kar precej jima moram pričeti vračati z ljubeznijo, kar sem jima storila zla s trdosrčnostjo in odurnostjo. O, sestra! Tvojo oporoko hočem izpolnovati vestno, čuješ, vestno!“

In prižgala je božične lučke okolo jaslic, ki jih je bila vzela iz skrinje in jih postavila na mizo. Porazložila je nato vse, kar je imela lepega v stari skrinji, po mizi, da obdari na nocojšnji večer siroti. In poklicala ju je potem gorko, materinsko: „Silva, Tončka!“ Duša ji je bila vroča, rajska slast jo je napajala.

Začudeno sta zrla otroka teti v obraz, zakaj tako prijazno ju ni še nikoli poklicala. Okolo srca jima je postalo gorko.

Ah, to je šlo! . . .

Spisal Ivo Trošt.

Tudi Božič je minil tisto leto brez snega. Nekoliko dolgčas je bilo po njem, zlasti otrokom, ki so ga gledali samo na vrhovih daljnih gorá in pa naslikanega na strehi pastirskega hlevca, ki je bilo v njem božje Dete. Mrzlo je pa bilo, in led je ostal, kamorkoli je kanila kaplja vode. Ob Novem letu se je pa vreme nekam zjužilo, in sneg je padal izpod neba, kakor bi pospravljali obleko vsi berači hkrati na svetu. Tako se je navadno izražal, kadar je hudo snežilo, Beličev ded, ki je bil vnukoma Izidorju in Heleni že začetkoma zime napravil lične sanke, da se bosta drsala na njih, ko pokrije zemljo bela odeja. Pri Beličevih so bili imoviti, pa so dali sanke lepo pisano pobarvati — zeleno in rdeče. Prostora na njih je bilo pa samo za dva, tako je še pri nepobarvanih saneh preudaril sosedov Ivan, ki so mu bile sicer sani jako všeč. Ivan — Strgulčev so mu rekli — je imel ubožne starše in nikakih sani. Tisti večer potem, ko je videl lepe pisane sani pri Beličevih, je sanjal, da ima tudi on sani, pa drči za Beličevima po gladkem snegu. A prebudivši se, je zajokal, ker se je zbal trenutka, ko bo gledal samo oddaleč, kako se Beličeva drsata na pisanih saneh. Bil je priden učenec, in Beličeva sta se učila le tedaj najlažje, ko se je učil Strgulčev z njima. Zato je bila pa tudi splošna žalost zaradi premajhnih sani in splošna skrb, kako bi odpravili to neljubo napako.

„Dorče“, se pošali neki dan Izidorjev oče, „boš pa gledal, dočim se bosta drsala na naših saneh Helena in Ivan?“

„Pa ne bom, očka!“ se nakremži sinko, in lice se mu nategne tako na jok, kakor se je nakremžilo nebo tisti večer pred snegom.

„Sam praviš, da si raztresene glave. Ali hočeš z njo padati s sani v sneg, da raztreseš še tisto malo, kar siloma stlačiš vanjo?“

Temu se Dorče ni upal ugovarjati, a še manj se je maral odpovedati težko pričakovani zabavi na saneh v snegu. No, konec vseh koncev je bil, da je imel nekega jutra Strgulčev tudi nove sani. Niso bile sicer pisane in tudi barvane niso bile, a dovolj trdne in kovane z železom kakor Beličeve. Saj so mu jih tudi tam dali napraviti, ker ni bilo drugače miru.

Tako so z združenimi sankami težko pričakovali že davno zaželenega snega, da bi se veseli drsali na njem. Izidorja je skrbela samo glava, ker so ga še vedno dražili doma, da raztrese v sneg še tisto malo znanja, kar ga je doslej s težavo spravil pod streho.

Snežiti je pa začelo starega leta večer, snežilo pozneje vso noč brez ozira, da staro leto nima v novem nobene pravice več, in tudi še novega leta dan, kakor bi ne mislilo prav nič več nehati. A kdo je mogel čakati s pripravljenimi sankami, da se zvedri vreme? Kdor je junak, se ne zmeni za pest snega — med prijatelji. Mraza smo pa že navajeni. „Pojdimo, le pojdimo!“ je donelo po hiši takoj popoldne kakor v panju pred rojem.

Tudi Strgulčev je silil s sankami v sneg in zatrjal: „Mene ne zebe nič, prav nič, še vroče mi je!“ Branili so mu, seveda, a kdo naj ubrani tej živi sitnobi? Oblekel se je nekoliko topleje, zavil črevlje v stare krpe in v dve gubi stisnjen odrinil s sankami k sosedu. Tedaj je bil tudi pri Beličevih pravde konec: sitna že doslej kakor muhe v pasjih dneh, se poslej nista dala več krotiti. Lenko so skrbno zavili v topel kožušček, in v lični čepici je bila prav krasna igračka. Tudi Izidor se je okomotal z rokavicami, gorko suknjico in novo kučmo, ki jo je skrbno potiskal na glavo, češ: ako padem, se vsaj tako ne pretrese glava v kučmi, ki je mehka kot puh.

Če se pretrese glava samo nekoliko, ne bo morda škodovalo: potem pojde lažje in še več noter.

Srečno so prigomazili na hribček pod Beličeve hraste. Tam bi se moralo začeti največje veselje, pa je bilo že vsem tako jako vroče. Toda vztrajnost velja! Po zmrzlih tleh je škripal sneg, in burja je novega nasipala v lice. A kdo se boji? Sedli so na sani: Beličeva dva naprej, zadaj Strgulčev. Ah, to je šlo! . . .

„Hi-hi-hi! Hop-hop-hop!“ je zadaj vpil Ivan, ki je imel glavo zavezano v materino temno ruto kakor dimničar. „Hi-hi! Ho-hop!“ so drčali v dolino, pa kako?

Prvi je zletel s sani Dorče. Slabo je krmaril z nogami, pa ga je vrglo, ker je šlo tako bliskoma. Lenka je ostala sama na sankah, in še je šlo ... „Hi-hi-hi! Hop-hop!“ Strgulčev Ivan se je zadaj komaj lovil na saneh. Lenka je zaradi jadrne vožnje izgubila čepico, in še je šlo v dolino, toda veseli: „Hi-hi! Hop-hop!“ se je izpremenil v „O joj, joj-joj! Pomagajte! Očka, mama, ma-ma-a!“

V dolini se je Ivan vendar ustavil — čisto sam. Tako naglo ga je neslo mimo Lenke, da ni videl, kdaj so jo njegove sani vrgle v stran, da se je milo jokaje pobirala v snegu. Na ves glas začne klicati:

„Dorče! Lenka!“

Kakor odmev iz daljave mu je donelo nekaj slabotnega glasu izpod Beličevih hrastov gori sredi hriba: „Ivan! Ivan!“ Potolažen, da so se doklicali, pobere sani in gre iskat ona dva. Rdeči v lica, razkriti, v lase se jim je mešal sneg, mokre roke so si hukali, in ušesa so jim gorela, ko so bili po večkratnih klicih vsi trije skupaj in se — smejali.

„Ali se pojdemo še?“ vpraša Strgulčev junaško.

Dorče ga pa zavrne: „Danes ne več. Pretresel sem si glavo in ne vem —“

„Samo mojo čepico še poiščimo v snegu!“ poprosi Lenka, „potem pa domov, oh, samo domov!“

Ne lahko, vendar so našli čepico napol mokro v snegu in hiteli domov s ponesrečene vožnje, ponavlja je moško in samozadovoljno: „Ah, to je šlo, pa kako?“

Tudi Belič in ded sta se smejala, ko sta videla, kako junaško so se držali in kako skrbno zbirali „raztresene ude“ po snegu.

Ko se je Dorče nekoliko osušil, je že prišel Strgulčev — tudi preoblečen, a s knjigo pod pazduho. Dorče ga pogleda, in umela sta se: tudi on vzame knjigo, da skupno poizkušata, če bo sploh še kaj držala danes tako nemilo pretresena glava in koliko je še ostalo v nji. Lenka se jima je smejala.

Ah, to je šlo, in nič Dorčetovega znanja ni ostalo v snegu. Še drugi dan v šoli je šlo gladko, po šoli pa zopet na sani — mlada kri.

Mladi šolarček.

*Še mlad se vam zdim,
že v šolo hitim,
na klop grem sedet
in štejem do pet.*

*Ko zvon pozvoni,
odmolimo vsi,
brž k roki rokó
pred sebe lepó!*

*Kdor je nepazljiv,
glasan, nagajiv,
tam v kotu stoji,
na jok se drži.*

*A jaz bom samó
poslušen lepó,
tako še nekoč
učen bom na moč!*

Mladi voznik.

Spisal Juraj Pangrac.

Komarjev Janez je peljal debele smrekove hlode na Rakek. Šel je pri konjih ter brezskrbno pokal z bičem. To sta pretezala in vlekla suhljata konjiča, to je stokal in ječal težki voz, to so cvilila in škripala skoro vegasta kolesa!

Kar hipoma se težki voz nerodno zaziblje, nekaj nenavadno zahrešči, konja se ustavita.

Janez pogleda.

Sredi ceste leži sneto prednje kolo. Voz z debelimi hlodi se je nagnil na stran.

„Jov, kaj bo pa zdaj?“ zavpije Janez, ko to vidi. „Jov, kaj bo pa zdaj?“ zavpije prestrašen, a odgovoriti si ne ve . . .

Seve, to ni taka reč, če se sname kolo in nagne voz. Druga je, ko je treba vzdigovati voz in nasajati kolo, zlasti še, če ni rok, ki bi zmogle kaj takega. Kaj bo on, Janez, še skoro pastir! Ko bi tudi čutil velikega hlapca moč v svojih udih, bi bile njegove roke le prešibke, da bi vzdignil, da bi nasadil in spravil v pravi tir, kar je izgrešilo pot. To je pre-dobro vedel Janez; zato je zajavkal, zato je zavpil ves prestrašen, v velikih skrbah: „Jov, kaj bo pa zdaj? Kaj bo pa zdaj? . . .“

„I — kaj? Dol zvali hlode, pa bo, dol jih zvali, pa se bo privzdignilo, pa se bo nasadilo.“

Tako mu je nekaj reklo. A Janezu se je zazdelo, da to ni pravi glas, da to ni dobri glas.

Kako tudi? Dol bi že šli hlodi, dol; a kako bi jih pa potem Janez spravil na voz? To, to! In prepričan je bil, da tega ne sme storiti, hlodov ne sme spravljati z voza; a drugače si pa tudi ne zna pomagati siromak.

Zdajci se zopet zaziblje težki voz, zopet nekaj čudno zahrešči. — Janez zamiži od strahu. Ko pa se zopet odpro njegove preplašene oči, vidi, kaj se je dogodilo: voz se je nagnil, in os, ki se je bilo z nje tako nepričakovano izvilo kolo, je zapresketala v cesto ter se, ker sta konja pretegnila, zarila globoko vanjo. „Jov, jov! Uf, uf!“ zastoče tedaj Janez ter se še bolj v strahu in še v večjih skrbah povprašuje: „Kaj bo pa zdaj? Jov, kaj bo pa zdaj? . . .“

Pa mu zopet nekaj reče tako, mu reče: „I — kaj bo! . . . Izprezi, Janez, izprezi in pojdi domov in pokliči domače. In domači bodo prihiteli, več rok bo prijelo, pa se bo dvignilo, pa se bo nasadilo. Le izprezi Janez, domov pojdi, pa bo.“ — A Janezu se je zopet zazdelo, da to ni dobri glas, da to ni pravi glas. „O, domov pa že ne!“ vzklikne in maje z glavo. Pred oči mu stopi, kaj bi se utegnilo zgoditi, ako bi slušal ta glas. Jojmene, to bi rentočil gospodar, to bi ga podil od hiše. In — križ božji! — to bi tarnala in jadikovala njegova mati v koči tam za vasjo, venomer bi mu pravila, venomer bi ga povpraševala, če bi res moral od hiše: „Janez, pa kam pojdeš zdaj za kruhom? Lej, doma ga ni, niti skorje ne, a tvoji zobje so čvrsti, tvoja usta zdrava. Kam pojdeš za kruhom zdaj, Janez, kam?“ — Tako bi ga povpraševala venomer, a on tega ne mara, za nič ne mara; zato reče: „O, domov pa že ne, domov pa že ne, domov ne smem! . . .“

Domov torej ne sme, naprej pa ne gre; kaj preostaja potemtakem drugega, kakor čakati na licu mesta? Morda pa le pride usmiljen človek, ki mu odpomore. Morda pa le pride rešitev.

Konjem vrže Janez detelje, sam pa se nasloni na plot in s povešeno glavo in z žalostnimi očmi čaka, čaka . . .

Hipoma začuje v daljavi voz.

Janez se oveseli. Čakal je na človeka, ki bi mu pomagal, ah, in zdaj prihaja! E, bodi si že kdorkoli, o tem ni dvoma, da bi mu ne pomagal. Saj ko bi bil on, Janez, cesar, bi stopil iz zlate kočije in pomagal siromaku. In kdor se mu bliža zdaj, je manj ko cesar, zato mu bo še prej pomagal. Tako si misli dobri, neizkušeni Janez. Pa se pripelje mimo debeli vaški krčmar.

Mirno in složno so počivali njegovi obilni udje na mehki žimnati blazini v koleslju. Ni se ozrl ne na levo ne na desno. Kakor živ kip je sedel na vozu, ne meneč se za ves svet.

Janez se odkrije, a debeli vaški krčmar v svoji zložnosti niti ne odzdravi, kakor bi se spodobilo, samo z očmi trene in z glavo nakratko pokima, češ, je že dobro, Janez, kaj bi se tukaj na samem odkrival, ter se odpelje naprej.

Pravzaprav je rad videl krčmar, če so se mu odkrivali na primer ob nedeljah in praznikih pred cerkvijo, da so videli in vedeli, kdo in kaj je on; a če ga je kdo srečal na samem, mu je bilo ljubše, če ni snel klobuka pred njim; mu vsaj ni bilo treba zastoj odpirati ust in klobuka brez potrebe privzdigovati, da bi odzdravil . . .

Janez se je torej odkril. In ko se je odkril, je prosilo vse na njem: „Pomagajte, pomagajte!“ Njegova ustna so se zaokročila na prošnjo, njegove oči so zrlle proseče, njegov obraz, vsa postava — vse, vse je glasno klicalo in vpilo: „Pomagajte, pomagajte! . . .“

A debeli vaški krčmar ni videl kraj ceste siromaka, ki prosi, izteza roke. Ne gane ga njegovo solzno oko, njegov preseči obraz; on le trene z očmi in nakratko pokima, ko ga pozdravi Janez, ter vozi mirno dalje kakor da bi niti opazil ne bil tega mladega voznika kraj ceste, ki prosi,

prosi, prosi . . . In ko se je že odpeljal za nekaj streljajev dalje, tedaj se šele zbudi iz svoje zložnosti, tedaj šele zazna, kaj se je pravzaprav pripetilo Janezu. In tedaj se mu odpro usta in reče brez čuta, brez srca: „Saj sem res nekaj videl, saj se je res nekaj pripetilo temu nerodnemu Janezu.“ Tako je rekel brez čuta, brez srca. In ko je to izrekel, je že skoro pozabil, kar je bil zagledal in kar je bil izrekel. In mirno je gledalo zopet njegovo oko v svet, mirno in brezskrbno.

Janez je žalostno gledal za odhajajočim vozom. Misel, da je krčmar pregosposki, da bi se skobacal z voza in mu pomagal vsaj s svetom, če drugače ne, mu je delala srce lažje. In čakal je zopet, čakal pomoči in rešitve . . .

Zdaj ni čakal dolgo. Kmalu zagleda voz, ki se leno pomika izza ovinka. Za vozom stopa v negotovih korakih voznik. Guga se in ziblje. Bržčas je tako utrujen, da ga premaguje zaspanec. „Pa ni to naš?“ vzklikne črez nekaj časa Janez in ploskne z rokami, nepremično zroč tja, odkoder prihaja voz. A čimbolj se bliža voz, tembolj se jasni Janezu čelo, tembolj mu žare oči. Spoznal je že skoro, da je resnica, kar se mu je bilo le dozdevalo pred trenutkom. „Naš je, naš veliki hlapec, ki pelje hlode na Rakek,“ reče skoro utolažen. In prijetno čuvstvo ga obide, prijetno čuvstvo, ki mu sili kri v glavo, gorkoto v ude. „Prihaja! . . . Hvala Bogu, rešen sem, pomoč je tu, on prihaja, veliki hlapec! . . .“ Velik kamen se odvali mlademu vozniku od srca.

Veliki hlapec privozi do Janeza. Konja se ustavita, menda sta hotela opozoriti hlapca na nezgodo. Vranec, ves poten, celo zahrska in zarezgče kakor da bi zaklical zaspancu, ki je kolovratil za vozom: „Požuri se, brate in pomagaj sotrpinu!“

Hlapec se vzdrami ter privzdigne bič, da bi pognal konja, a v tem hipu mu zastanejo zaspane njegove oči na Janezu, ki je slonel ob plotu, a ne več tako potr in s prosečimi pogledi, marveč z zaupnimi očmi in skoro vesel. — „Cepec, kaj pa delaš tukaj?“ zavpije hlapec. „Zdaj bi že lahko valil hlode na Rakeku.“ A komaj to izgovori, že ve, kako in kaj. „Tak' tako!“ se začne jeziti tedaj. „Sredi ceste gre zvrnit, zanikrnost zani-krna. Vidi se, da si Komarjevega Janeza Janez. Kaj takega se meni še živ dan ni pripetilo.“

„Nesreča, nesreča,“ hiti Janez in gleda in posluša, kaj ukaže veliki hlapec, da bosta najprej uredila, zakaj to mu ne pride niti na misel, da bi utegnili hlapec, dasi je ves kozji, kolikor ga je, posnemati debelega krčmarja in pustiti Janeza na cedilu.

„Ha, nesreča! Rečeš lahko, kar hočeš. Jaz pa pravim: zanikrnost, zanikrnost, Janez, ta je kriva. Še toliko ne, da bi gledal nazaj, kakor bi se spodobilo in bilo prav, da bi vedel, če se tega Jurčka še vse drži ali ne; ampak le kar naprej drči in brenči, zato pa je tako! — Umakni se mi s pota ti in tvoja brklarija! Umakni se mi, ti rečem, da grem naprej, butec!“

Ko Janez to sliši, vpraša v skrbah: „Kaj mi ne boš pomagal?“

❖ Mir ljudem na zemlji! ❖

„Ha-ha-ha-ha!“ se zasmije veliki hlapec in reče: „Meniš li, da sem padel na glavo? Imam s svojim vozom preveč posla, nego da bi utegnil še nate paziti in te vleči iz blata, ti dveletno otroče. Sicer pa sama tako ali tako ne zmoreva, da bi dejal: pomagano je, poženi! Zato se pa umakni, pravim, da grem vsaj jaz dalje.“

Janez prebledi: „Jâzes, kaj mi res ne boš pomagal?“

„Če rečem: ne, tak' ne!“

„Kaj pa naj počnem sam?“

„Kar hočeš! Če drugače ne gre, pa izprezi in lezi v senco in prespi ta čas, ko bomo drugi trpeli. Kdo ti pa kaj more? In svet se tudi ne bo podrl zaradi tega.“

„Jâzes, kaj bo pa rekel gospodar, če ne pripeljem hlodov na Rakek?“

„Kaj bo rekel? — Jezil se bo, da bo rdeč ko kuhan rak ali ko razdražen puran, kadar „vozi kočijo.“ No, in če počti od jeze, pa počti, nič hudega; pojdeš pa drugam služiti, dela in služb je dandanes, Bogu bodi potoženo, tako preveč. In po gospodarju tudi ne bodo — bogve kako — žalovali in pretakali solz. Ha, prava reč, če bo enega hudirja manj na svetu! . . .“

Tako je rekel veliki hlapec in pognal.

Voz se je zopet leno pomikal dalje. Za vozom je takisto leno stopal hlapec, ki se je kmalu začel zopet gugati in „meriti cesto,“ menda od utrujenosti in zaspanosti, kakor je sam večkrat pravil nagajivcem, ki so mu oponašali poliče, ki se z njimi tako rad brati ter jih zvrča kar na dušek. Gugal se je torej zopet in „meril cesto,“ za prošnje in vpitje nesrečnega Janeza se ni zmenil; zgornjo ustnico je bil položil na spodnjo in — molčal . . . kakor vselej, kadar se mu ni zljubilo izgubljati po nepotrebnem besed. Še ozrl se ni več nazaj.

„Jâzes, Jâzes!“ je javkal Janez, stopical ob vozu kakor na iglah ter si mel in vil obupno roke. Ah, niti domači hlapec mu ne pomaga, niti domači hlapec, sotrpín, sobrat . . .

In ko tako javka, javka in stoče, pa mu od nasprotne strani počti na uho trombe glas. Skoro nato se pokaže krdelo vojakov, ki koraka naravnost proti Janezu. Zdaj potegne poveljnik svojo svetlo sabljo iz nožnice, jo visoko dvigne in nedaleč od Janeza zavpije: „Stoj!“

Kakor bi odrezal, obstoji vse krdelo in se ne gane. Poveljnik se nato obrne proti moštvu in zapove: „Deset minut odmora! Na tla! Telečnjake stran!“ — Na mah so popadali vojaki ob cesti na tla, si odpenjali telečnjake in se hladili. Prihajali so daleč, daleč tam iz druge dežele. Bili so vsi mokri in prašni. Tudi poveljnik je padel kraj ceste na rušje ter si brisal silni pot in prah z vročega čela.

Po Notranjskem se vrše skoro vsako leto vojaške vaje, in tedaj kar mrgoli vojakov po nekaterih vaseh. Kolikrat jih je že videl Janez, nič novega ni bilo to zanj, a vendar je pozabil za hip na svojo nesrečo, ko jih zagleda zopet danes. Vojake je vedno rad gledal in kakor vselej, tako se je tudi to pot kar zazijal vanje kakor da bi jih ne bil videl še nikdar v življenju.

Zdaj zagledajo tudi vojaki njega. „Temu se je pa pripetila nesreča,“ pripomni eden. Vseh oči se obrnejo na Janezov voz. „E, siromak je, sam ne bo zmožel; pojdimo mu pomagat,“ jih reče več in hkrati jih vstane več. Celo poveljnik je vstal in šel bližje. „E, siromak je tak-le pobič, ki si ne more pomagati,“ si rečejo in pristopijo k vozu. In krepke njih roke so poprijele, in dvignil se je voz in kolo nasadilo. In ko se je to zgodilo, so rekli: „Pobič, zdaj pa le jadarno naprej, da dojdeš še druge voznike.“ To so rekli, pa so zopet polegli po rušnju.

Janez je gledal, gledal. Ni vedel prav, kaj se godi, še manj, kaj naj stori, kaj naj reče. Pri srcu se mu stori milo, ko vidi, da gredo ti izmučeni vojaki, sami najbolj počitka potrebni, njemu pomagat. Milo se mu stori, in jok ga duši, in besede ne spravi z jezika. Le roke vzdiguje in z rokami se zahvaljuje. Vojaki pa mu kličejo: „Le jadarno naprej, le jadarno naprej ti, mladi voznik . . .“

Janez pogleda še enkrat po usmiljenih vojakih in požene.

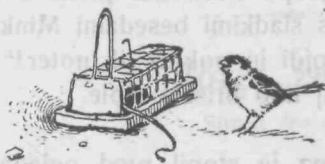
A zdaj ne poka več, solze si briše, solze, ki glasno kličejo: „O, hvala, hvala, dobri vojaki! Bog vam povrni, mladi voznik vam ne more!“

* * *

Na Rakeku je vprašal veliki hlapec Janeza: „Pa kako si delal, kako, da si vzdignil, da si nasadil in da si pripeljal semkaj, kaj?“

„E, vojaki so boljši kot vas eden; ti so mi pomagali,“ je odgovoril Janez.

„Ti?!“ je rekel hlapec začudeno in gledal mrko po voznikih. Z Janezom ni pogovoril nobene besede več.

Mirini prijatelji.

Spisal F. G. Hrastničan.

Náša Mira — to vam je dekletce! Vedno in vedno je vesela, če se ji le ne zgodi kaka nesreča! No, in če pride do tega, da ji priteče solzica iz modrega očesca, tudi ne traja dolgo, da se potolaži. Pa ji tudi ni treba mnogo jokati; saj ji ne manjka ničesar; vsega, kar potrebuje in kar ji poželi srcece, vsega dobi od svoje ljube matere!

Dasi ima namreč Mira še več bratcev in sestic, vendar je prirasla svoji materi najbolj k srcu. Najbrže zato, ker je najmlajša in ker imajo matere majhne otročiče mnogo rajše kakor velike, ki so jim mnogokrat le v jezo in nadlogo.

Pa kdo bi ne ljubil naše Mire?

Vsa je tako ljubka, da se mora vsakomur prikupiti.

A kadar pridejo njeni prijatelji in njene prijateljice k nji na obisk, tedaj ni veselju ne konca ne kraja!

Ko pride njena Emica, Milica in Pepica, njen Ivo in Mirko ter njena sestra Minka, tedaj je vsa srečna. Tedaj prinese vse svoje igrače, kar jih ima ter jih razkazuje svojim prijateljem. — In o takih prilikah se jim razvežejo jezički in vsi vprek žvrgole kakor ptički v gozdu.

Kodroglavi Ivo stopi pred Miro in ji pravi:

„Mirica, jaz bom tvoj mož, Emica pa najin otrok!“

„A jaz bom teta, ki jo vidva obiščeta!“ mu seže brž Pepica v besedo.

„In kaj bom jaz?“ vpraša nevoľjno Milica.

„In jaz?“

„In jaz?“ vprašujejo drugi po vrsti. — In ob takih prilikah je Mira vselej v veliki zadregi, in ko bi ji v tem hipu ne prišla sestra Minka na pomoč, res ne vem, kaj bi počela.

„Glejte,“ modruje Minka, „pokličem Kamila, in on bo zdravnik, a jaz njegova žena. Mirin mož bo Ivo, in Emica njiju bolni otrok. Milica bo pa pestovala vajinega otroka, Pepica bo pa postrežnica zdravnikova.“

„Dobro!“

Vsi so zadovoljni s tem ukrepom, in igra se prične.

Prišel je Kamilo s smehom na obrazu in z očali, ki mu jih je napravila v naglici Minka, na nosu. Oblastno je pogledal po sobi ter potem dejal Minki:

„Ali me že kdo čaka?“

„Gospod Ivo in gospa Mira sta prišla z bolno Emico ter vprašala po tebi!“ mu odgovori s sladkimi besedami Minka.

„Dobro! Pepica, pojdi in pokliči jih noter!“ zapove gospod „doktor“ postrežnici, ki je dosedaj tiho brisala stole.

Pepica odide.

„Doktor“ Kamilo pa je stopil pred ogledalo ter si popravljal očala in veliko očetovo suknjo. Minka je stopila k njemu ter mu snažila malce zaprašeni hrbet.

In vrata se odpro.

Ivo vstopi z Miro, poleg njiju pa klavrno stopica bolnica, držeč se pestunji krila. Za njimi hodi doktorjeva postrežnica.

„Klanjam se, milostiva!“ pozdravi Kamilo Miro ter ji ponudi stol, takisto gospodu Ivotu. Nato stopi k bolnici, jo poboža po licu in reče:

„Kaj ti je, mala, da si tako žalostna?“

„O, gospod doktor, bolna je, hudo bolna!“ odgovori namesto nje gospa Mira.

„Jej, jej! Kaj ji pa je? — Kje te boli, punčka?“ vpraša gospod „doktor“ in upre oči skozi brezstekelna očala v bolnico.

„Želodec, najbrže želodec!“ odgovori sedaj gospod Ivo, „saj vedno liže cukrčke.“

„No, bomo že napravili! Dam ji kapljic, in takoj ji odleže!“ Učeno se je obrnil „doktor“ Kamilo, vzел nekaj vode, ki je v nji stopil sladkorja ter dal to zdravilo bolni Emici.

„Oh, sladka, sladka, sedaj sem pa zdrava!“ je zavpila Emica ter skočila k Miri.

„Ha-ha-ha! Izvrsten zdravnik, kajne, Mira? No, saj zdravnik tudi bom in zdravnik moram biti!“ Tako se je bahal Kamilo ter snel naočnike z nosu.

Minka pa je pogrnila mizo ter smehljuje se povabila gospo Miro in gospoda Ivota z ozdravljeno Emico na kozarček vina.

„Saj smo že od nekdaj dobri prijatelji, kajne?“ je vprašala ter pomaknila svoj stolec bliže k Miri.

Sedaj je Minka zapazila, da Pepica in Milica samo gledata, medtem ko se drugi zabavajo. Že je hotela nekaj izpregovoriti, a vtem jo prehitel Mira:

„To ni nič,“ je dejala, „Pepica in Milica ne bosta služabnici, ker bi kot taki ne smeli prisesti k naši mizi, kar se pa ne sme zgoditi! Pepica bo Minkina sestra, Milica pa moja, in tako lahko sedita obe pri naši mizi.“

„Tako je!“ so zaklicali vsi, in Pepica in Milica sta prisedli.

In dala je mama z vodo zmešanega malinovca, malo potice, sladkorja, orehov in češpelj; Minka pa je kuhala in nosila na mizo ter si prizadevala na vse mogoče načine, da zadovolji svoje goste.

Gosposka družba pa je hvalila kuharsko spretnost gospodinjino ter zauživala na mizo prinesena jedila.

In igrali so se dolgo ti Mirini prijatelji, igrali tako dolgo, da so se naveličali.

Božja žabica.

Spisal Ivo Blažič.

Božja žabica je sedela v hudi suši na drevesu poleg potoka in prosila dežja. Po vodi je plavala žaba in jo zasmehovala: „Čemu prosiš dežja, saj je še dosti vode v potoku. Pridi dol in se napij! Ne vem, zakaj prosiš, če imaš.“

„Ne veš, kaj govoriš, zato ti ne zamerim.“

Božja žabica je prosila dežja, dokler ni bila uslišana. Bog je poslal veliko ploho, da so narasli vsi potoki in lepo ozeleleneli travniki.

Žaba je prilezla s potoka na kopno in zagledala božjo žabico na drevesu. Ta ji reče:

„Zdaj vidiš, čemu je bilo treba dežja. Hvala Bogu zanj!“

Solza in smeh.

Pod jasnim zrcalom nedolžnih oči
solzica plava, nasmeh bedi:

solzica svetla kot biser morjá,
nasmeh presrčen kot petje nebá.

In ko se prismeje solzica v očeh,
in kadar zaziblje se tamkaj nasmeh:
pred mano razgrne se sreče morjé,
in strune nebeške mi vse zazvené.

E. Gangl.

Morje in barčica.

U viharju silnem, čuj, morje buči,
in barčica plašno po njem leti,
leti, in dete v njem plače otožno
in kliče valovom besnim pobožno:

„Uteši, oj, morje, pogubno to zlo!
Jskat izgubljeno sem mater odšlo...“
In morje jezne ublaži valove,
v daljave z detetom barčica ploue...

E. Gangl.

Žarek in mrak.

Obsinil vrh je sivi gori
blesteči žarek v mladi zori,
na zemljo svetil je gorak
in čakal, da ga vjame mrak.

Dospel je starec — mrak zaspani —
lovil je žarek po poljani,
po njem iztegnil je rokó,
a žarek — smuk! — brž za goró.

E. Gangl.

Potoček in luna.

Žalostno potočku so šumeli
v jasni noči valčki neveseli:
„O, ko bi dospela lučca k nam,
da bi vedeli, dokod in kam!“

Brž se luna jim je nasmehljala,
luč srebrno jim na pot užgala.
Valčki vedeli so, kod in kam:
„Hvala, žarkí beli, hvala vam!“

E. Gangl.

Uho in roka.

Spisal E. Gangl.

Uho in roka sta živela v toplem prijateljstvu: uho je poslušalo lepe reči in jih pravilo roki. Ta ga je dostikrat pogladila v zahvalo in se nastavljala za uhljem, da je zajemalo več glasov in da je bilo veselje tem večje. Uho je časih kar striglo od same pokočne radosti. Tudi zaplesalo bi rado, pa ni imelo nog, kaj šele pete, da bi udarilo z njo ob tla. Roka je zamahovala semintja, prav kakor so jo ščegetali vabljivi glasovi, ki jih ji je šepetalo uho.

Človek bi mislil, da ne pride nikoli nič takega med uho in roko, da bi zadnja v jezi segla po prvem in mu navila uro.

Uho ni maralo dosti za spanje. Zaspalo ni prej, dokler ni odbrnel od njega poslednji glasek. Celu muho je slišalo, ko se je brenče odpravljala spat. —

Roka pa je bila zaspanka prve vrste. Komaj se je zmračilo, je že omahnila kakor dveinpolletno otroče, ki se mu hoče spati s kokošmi vred. Legla je na blazino, a ni mogla zaspiti, saj jo je še vedno dražilo uho, ki ji je izblebetalo vsak ničvredni glasek, najsi ga je ujelo tudi od kremežljave mačke, ki je predla na zapečku.

Ob jutrih pa je bila vsa ta reč še sitnejša!

Imeli so na dvoru petelinčka. Bil je lep gospodek, jehasta! Nosil je ostroge, dolge in ostre, kakor kak ogrski huzar. Grebenček mu je bil lepo načesljan in rdeč kot iz same rdeče krvi. Pel je sicer visoko in tanko, a za uho tako neznansko lepo kot nobene orglice. Komaj se je zjutraj utrnil prvi žarek mlade zore, že je splehetal petelinček na dvoru in zapel ljubemu Bogu pozdravnico. In komaj je splehetal petelinček in zapel ljubemu Bogu pozdravnico, že se je zbudilo uho in se popolnoma in čisto odprlo sladkim glasovom petelinčka-huzarja.

Roka pa bi rada spala še tri dni in tri noči in tri ure na vrh. Ali kaj — zbuditi se je morala. Vsa je šinila pod odejo, a petelinček je pel, uho poslušalo, roka se dramila. Jezna je vrgla odejo s sebe in se hotela maščevati nad ušesom, ker jo je zbudilo tako zgodaj. A kako, ko ni mogla do njega? Od rame do komolca in dalje do konca prstov je čutila, kako se izprehajajo po nji mravljinici. Vsa je bila topoglava in neokretna, da se še prvi hip ni mogla pošteno umiti. Ko se je pa vendarle oprala, se ji je ohladila jeza, in spoznala je, da ni krivo pravzaprav uho, da mora tako zgodaj vstajati, nego da je temu vzrok kričavi kokotek.

V takih mislih ni vedela, da govori glasno predse. Uho je pa vse slišalo in povedalo petelinčku: „Ljubi moj gospodek, čuvaj se roke! Davi se je zaklela, da ti zavije vrat in potrga sladke tvoje strune v grlu!“

Petelinček to sliši, in obide ga kurja polt od kljuna do repka. Vendar se domisli pravega. Zleti na plot sosedovega vrta in se poroga roki: „Hej, peteroprsta avša, daj me, daj! Šlek, ali sem ti nastrgal korenčka!“

Roka se raztogoti in reče: „Nihče drugi mu ni povedal tega nego uho!“

In komaj je petelinček zevnil enkrat, je padla roka z vso jezo na uho in mu še hotela pokazati Benetke, da je ni zdramilo iz jeze neusmiljeno vpitje petelinčka-huzarja.

Izza ploča je namreč segla po njem druga roka, ki je takisto kuhala jezo, ker ji vedno krevči in krade spanje.

Hipoma se je umirila v roki razburjena kri in prijazno je pogladila po ušesu, češ, oprost, saj nisem mislila tako hudo!

A kaj to pomaga, ko je po ušesu tako šumelo in vršalo, da ni bilo razločiti nobenega določnega glasu. Tudi roka je čutila to brenčanje. Bilo ji je, kakor bi godovali v nji sršeni.

„Pojdiva pogledat, kaj je sedaj s petelinčkom!“ reče roka, da se razmisli in si kakorkoli prežene tisto čudno drnavsanje in začuje od ušesa zopet kakšen lepši in veselejši glas.

Tako prideta k sosedu.

Stopita v kuhinjo. Na ognjišču zagledata nesrečnega petelinčka, ki je brez srpastega repka in blestečega ovratnika žalostno ležal v ponvi.

„Čakaj, malo te pa le moram!“ reče roka in seže v ponev. Ali kakor bi jo pičila osa, se brž umakne od vroče pečenke, ki ji je opalila kožo na prstih.

Ker ji ni hotelo in moglo povedati uho, da je petelinček šele pečen, ker tako cvrči v razbeljeni masti, si ni mogla misliti roka, da jo bo izplačal mrtvi junak, ki je pravzaprav uklonil ponosni vrat po njeni krivdi.

Dasi žalostno, se je uho potihem nasmejalo, a med njim in roko ni več pravega prijateljstva.

Pes in mačka.

Spisal Ivo Blažič.

Ujte čudo! — Pes in mačka sta sklenila prijateljstvo in si obljubila večno zvestobo do hladnega groba. Dogovorila sta se, da pojmeta takoj prvi večer na lov. Pes je namreč zapazil, da hodi v deteljo mlad zajček. Poizkusil ga je že ujeti, ali zajček je imel prebrze noge.

Zvečer, ko se je že vozila blede luna po nebu, sta ga čakala v detelji. Tiho sta čepela in prežala na dolgošča.

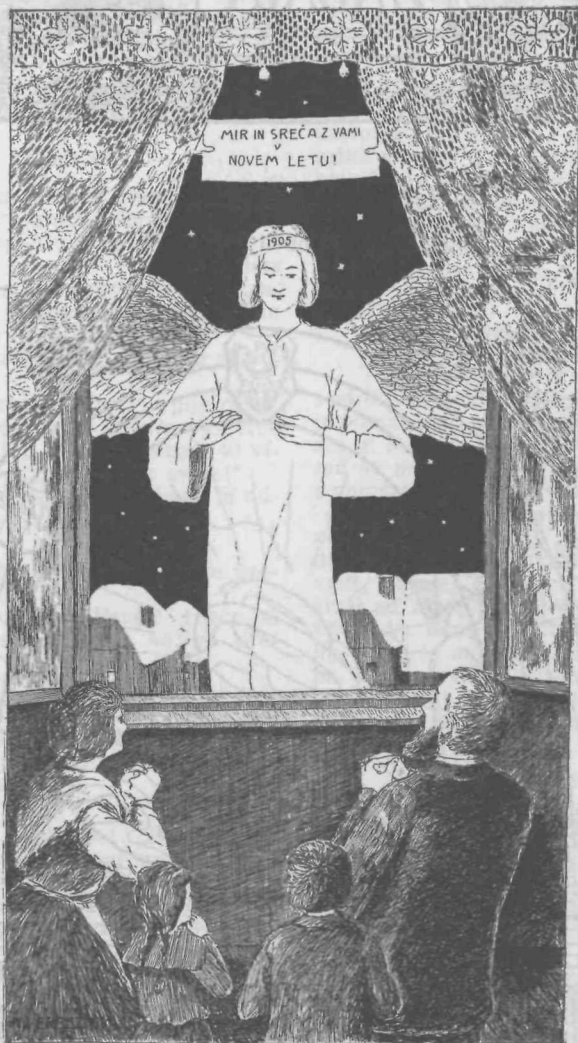
Zajček je prihitel in jel puliti deteljo. Pes je zalajal, mačka je skočila hipoma na zajčka in ga tiščala z ostrimi kremplji k tlom. Zajček se je poizkušal rešiti. Ali pes mu je pregrizel vrat, da je bil v kratkem mrtev.

„Čigav je zajček? Moj! Jaz sem ti dal znamenje za napad, jaz sem ga tudi umoril,“ pravi pes in pograbi zajčka, da bi zbežal z njim.

„Bratec, moj je! Tebi bi ubežal. Meni se moraš zahvaliti, da je mrtev. Moj je, moj!“ je vpila mačka. „Moj je!“ „Moj!“

Toliko časa sta se prepirala, da je prišlo do praske. Oba sta bila že krvava, ko je pristopil gospodar, ju nemilo potipal s palico in jima vzel zajčka.

V novoletni noči.

Angel nebeški
plava po zemlji:
„Radost domove
vaše objemlji!“

K nebu se dviga
srce proseče,
zvezdam pokojno
oganj trepeče.

Noč se izgublja,
zvezda ugasne,
k zemlji višave
sijejo jasne . . .

E. Gangl.

Ob Novem letu.

V reševanje priobčil *Fr. Rojec.*

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Opomba: Ker je rešitev te zastavice v podobah nekoliko težja nego navadno, smo določili prvim 5 rešilcem lepa darila. Vsak izmed teh dobi današnjo veliko podobo „Mir ljudem na zemlji!“ natisnjeno na kartonski papir, da jo lahko dene v okvir in obesi na steno ter si tako okraši stanovanje.

V šesto leto.

Minilo je »Zvončku« prvih pet let, sedaj stopa v drugo petletje. Če smemo sklepati iz preteklosti na bodočnost, se lahko veselimo »Zvončkovih« prihodnjih dni. Med slovenskim mladim in odraslim svetom se je že udomačil toliko, da ga komaj pričakujejo, ko jim zvončklja v hišo. Prijatelji nam poročajo, da radi prebirajo »Zvonček« otroci, a nič manj njih starši in učitelji. V rodovinah, kjer so naročeni nanj, roma vsaka njegova številka iz rok v roke, da bi jo bržkone raztrgali, če bi toliko ne pazili nanjo. Zato jo mati lepo razgrne na mizo, da bero in gledajo vsi radovedneži in vse radovednice obenem. Tako se najbolje ubranijo joku in prepiru. Po šolah bi ga tudi rad dobil vsak — prvi. Ker pa to ni mogoče, ga bero najprej najpridnejši otroci in potem šele drugi.

In zakaj vam pravimo to?

Samo zaradi tega, da zveste, kako smo tega veseli. Saj izdajamo »Zvonček« samo zato, da delamo z njim veselje slovenski mladini. Mladost sama je največje veselje. A če povemo mlademu človeku, kaj ima, ko ima mladost, jo uživa tem lepše in ne zapravlja zlatih svojih dni brez koristi in brez misli na bodočnost. Kakor ustvarja kamen temelj mogočni zgradbi, da se ne sesuje, tako ustvarja mladost temelj naši bodočnosti, ki bodi drugim v korist, nam samim v čast. Mladost brez dela je starost brez kruha.

V tem letniku nameravamo priobčiti vse polno lepih in koristnih spisov. »Zvončkovim« bralcem in bralkam že dobro znani pisatelji in pesniki so nam poslali lepo obilico zanimivih in zabavnih spisov, drugi pa so nam obljubili, da se nas spomnijo tudi med letom. Vsi »Zvončkovi« sotrudniki vedo, kako plemeniti nameri služijo, ko so posvetili svoje moči slovenski mladini v prid. Založili smo se tudi že z mnogimi raznovrstnimi podobami, ki bo z njimi bogato okrašen naš list. Zato smo morali izdati mnogo denarja, ki nam pa ni žal zanj, saj nam ga vrnejo naši naročniki, a še v večji meri nam ga vrača njih veselje, ki ga imajo z »Zvončkom«. Naša skrb bo tudi letos, da bo naš list zabaven in poučen, zanimiv in lep.

Svoje prijatelje prosimo, da se nekoliko zavzamejo za nas in priporoče naš list znancem in znankam. »Zvonček« bo imel šele tedaj dovolj naročnikov, ko ne bo nobene slovenske hiše in nobene slovenske šole, ki bi ga ne imela. To bi naši prijatelji lahko kmalu dognali.

Glede cene, uredništva in upravnništva ni tudi letos nobene izpremembe. »Zvonček« stane na leto 5 K. Naročnino in reklamacije prejema g. L. Jelenc v Ljubljani, Rimska cesta 7, uredniške posle pa opravlja g. Engelbert Gangl v Idriji.

Uredništvo in upravnništvo.

Nasrečnež je nesrečen vedno in povsod.

Pripovedujejo o človeku, da je bil nesrečen in da mu ni bilo nikakor pomagati. Bogatin se je hotel prepričati, ali je to tudi res. Napolnil je mošnjo z denarjem in jo položil na brv, ki je po nji moral kmalu priti oni nesrečnež. In res! Ko pa je prišel nesrečnež do brvi, je rekel sam pri sebi: „Mnogokrat sem že šel preko te brvi. Poizkusiti hočem, ako pridem preko nje tudi z zaprtimi očmi.“ Siromak je šel preko brvi mižé ter ni videl mošnje z denarjem.

Za kratek čas.

Dva mizarska učenca neseta omaro h gospodu, ki jo je naročil. Spotoma se nadejata, da ju gospod bogato obdari. A gospod je na to pozabil. Preden odideta dečka iz stanovanja, se zgrabita in se začneta pretepati. Gospod naglo pristopi in vpraša, čemu sta si skočila v lase.

„Tone je spravil podarjeni denar zase,“ kriči prvi.

„Ni res! France ga ima!“ vpije drugi.

„Nobeden ne govori resnice,“ odvrne gospod, seže v žep in da vsakemu 40 vinarjev, rekoč: „Sedaj ima vsak svoje!“

Premetena dečka spravita denar in odideta.

*

Pavel: „Peter, tebi so pa hlače prekratke!“

Peter: „Motiš se, Pavel! Hlače mi niso prekratke, ampak noge so mi predolge.“

*

Janez: „Zakaj neki tako neznansko cvili svinja na sosedovem dvorišču?“

Jaka: „Ker jo koljejo. Ali misliš, da bo sedaj vriskala?“

*

Prijatelj toži prijatelju: „Pomisli! Si-noči sem rekel o „društvu pritepencev,“ da so v njem sami osli. Danes pa berem v časopisih, da so me enoglasno izvolili za — častnega člana!“

Makov čaj — strup za otroke.

Marsikje imajo matere navado, da sku-hajo otroku čaj iz maka, ako ne more otrok ponoči spati. Takšne matere gotovo ne vedo, da dajejo s tem otrokom strup, ki je zaradi njega že mnogokatero dete zaspalo — za večno. V maku je namreč opij, to je jako omamljiva tekočina, ki napravi enako žganju in tobaku človeka zaspanega. To umetno spanje pa škoduje človeku tako, da slabi in hira. Ako dobi bolešno otroče preveč tega čaja, mu pokonča še ono malo moči, ki je ima, ter ga naposled popolnoma ugonobi. Ako pa opij otroka že docela ne uniči, mu škoduje toliko, da ni nikoli bistrega duha. Zatorej ne smemo zastrupljati otrok z makovim čajem!

Dežnik.

Dežnik so najprej rabili Kitajci. Iz Kitajske je prišel v rabo v Indijo, odtam pa na Grško. Grški učenjak Pitagoras ga je baje imel razpetega nad glavo, kadar je poučeval svoje učence na pekočem solncu. Kmalu potem so uvedli dežnike tudi Rimljani, nosili so ga pa le bogati ljudje. V Evropo so prinesli dežnik Portugalci. S Portugalske je prišel na Angleško, odtam sredi 17. stoletja na Nemško in Francosko. Dežnik naših pradedov je bila dosežna, zamotano sestavljena, pet do šest funtov težka stavba. Leta 1788. so nosili dežnike bele barve, l. 1789. zelene, l. 1791. rdeče in l. 1834. dežnike modre barve. Dandanes so dežniki takih živih barv priljubljeni le še pri kmetiškemu ljudstvu, gosposki ljudje rabijo dežnike mirnih, temnejših barv.

Otroška modrost.

Triletni sinček in njegova polletna sestra sta spala v isti sobi s starši. Sinček je bil navadno zbujen precej zgodaj, seveda, saj je hodil tudi zgodaj spat. Očeta, ki bi rad še malo podremal, je motil v spanju z vprašanji: „Očka, ali zna krava govoriti?“ — „Ne!“ odvrne kratko oče. — „Kaj pa pes, ali zna govorit?“ — Oče se je bal, da bi mu sin ne naštel vseh živali po vrsti, zatorej je dejal kratko: „Nobena žival ne zna govoriti. A ti bodi sedaj lepo tiho, da bom še lahko spal.“ — Neko-liko časa je molčal otrok. Spomnil se je pa, da njegova polletna sestra tudi še ne zna govoriti, zato vpraša očeta: „Očka, kakšna živalca je pa moja sestra?“

Živali, ki ne spe.

Prirodoslovci poznajo neko vrsto rib in žuželk, ki nikoli ne spe. Izmed rib, ki nikdar ne spe, je najbolj znan losos, toda so tudi druge ribe, ki spe na mesec samo nekoliko trenutkov. Neke vrste muhe in kače tudi nikoli ne spe.

Kako ustavimo kri.

Najnavadnejše sredstvo, da ustavimo kri, je vata, ki jo namočimo v prav vročo vodo, da se napije, potem jo s pa položimo na rano. Na ta način se ustavi kri iz naj-hujših ran, da, celo na glavni žili.

Dober odgovor.

Bogatin se je peljal v odprti kočiji na izprehod. Hipoma je začelo deževati. Gospod se je bal, da bi si ne zmočil lepe obleke. Ob cesti zagleda kmetiča ter ga vpraša: „Očka, kaj menite, ali neha deže-vati?“ Kmetič pomišlja nekoliko časa, potem pa odgovori: „Doslej je še vedno nehalo.“